

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. A. Priecelovej a členiek JUDr. Viery Pepelovej a JUDr. Kataríny Pramukovej v právnej veci žalobcov: **1/ Ing. K. B.**, bytom J., M., **2/ M. B.**, bytom R., P., Č., **3/ J. B.**, bytom J., M., **4/ A. V.**, bytom R., P., **5/ V. K.**, bytom B., B., všetci zastúpení JUDr. D. D. advokátom, so sídlom K., P., X. P., proti žalovanej: **JUDr. Z. T.**, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu L., spol. s r. o., P., IČO: X., so sídlom Ž., X. P., zastúpená JUDr. A. V., advokátkou, so sídlom B., X. B., **o určenie pravosti pohľadávok a o vzájomnom návrhu**, na odvolanie žalobcov a žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Cbi 15/2005-197 z 9. júla 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Cbi 15/2005-197 z 9. júla 2008 v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že pohľadávka uplatnená žalobcom 1/ v konkurznom konaní, vedenom proti úpadcovi L., spol. s r.o., P., za obdobie od 23. júna 2000 do 23. marca 2001 vo výške 30 000 Sk je oprávnená a zistená, v časti 138 666,66 Sk istiny so 17,6% úrokom z omeškania od 23. marca 2001 do zaplataenia žalobu zamietol. Ďalej súd určil, že pohľadávka uplatnená žalobcom 2/ za obdobie

od 23. júna 2000 do 23. marca 2001 vo výške 30 000 Sk je oprávnená a zistená, v časti 138 666,66 Sk istiny so 17,6% úrokom z omeškania od 23. marca 2001 do zaplataenia žalobu zamietol. Ďalej súd určil, že pohľadávka uplatnená žalobcom 3/ za obdobie od 23. júna 2000 do 23. marca 2001 vo výške 30 000 Sk je oprávnená a zistená, v časti 138 666,66 Sk istiny so 17,6% úrokom z omeškania od 23. marca 2001 do zaplataenia návrh navrhovateľa 3/ zamietol. Ďalej súd určil, že pohľadávka uplatnená žalobkyňou 4/ za obdobie od 23. júna 2000 do 23. marca 2001 vo výške 90 000 Sk a od 1. októbra 2004 do 31. januára 2005 vo výške 60 000 Sk je oprávnená a zistená, v časti 430 000 Sk istiny so 17,6% úrokom z omeškania od 23. marca 2001 do zaplataenia žalobu zamietol. Ďalej súd určil, že pohľadávka uplatnená žalobcom 5/ za obdobie od 23. júna 2000 do 23. marca 2001 vo výške 90 000 Sk a od 1. októbra 2004 do 31. januára 2005 vo výške 60 000 Sk je oprávnená a zistená, v časti 430 000 Sk istiny so 17,6% úrokom z omeškania od 23. marca 2001 do zaplataenia návrh navrhovateľa 5/ zamietol. Konanie o vzájomnom návrhu, podľa ktorého medzi žalobcami 1/ až 5/ a spoločnosťou L., s. r. o., P. pracovný pomer nevznikol, zastavil. Rozhodnutie o trovách konania si vyhradil samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 K 122/2000 zo dňa 23. júna 2000 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka, pričom za správcu konkurznej podstaty súd ustanovil JUDr. Z. T.. Pôvodná žalobkyňa 1/ ako konkurzný veriteľ si prihlásila dňa 17. januára 2001 do konkurzu svoju pohľadávku vo výške 137 806 Sk, avšak na prieskumom pojednávaní dňa 7. februára 2001 bola uplatnená čiastka v celom rozsahu popretá. Konkurzný súd rozhodnutím sp. zn. 54 Cbi159/01 zo dňa 18. mája 2004 rozhodol o pohľadávke vo výške 42 900 Sk ako o oprávnenej a zistenej podľa § 31 ods. 3 písm. a/ bod 1. ZKV a vo výške 31 280 Sk ako o pohľadávke 4. triedy. Predmetom konania je pohľadávka z pracovno-právneho nároku na mzdu v zmysle § 66h ods. 1 ZKV po vyhlásení konkurzu, za obdobie od 23. júna 2000 do 23. marca 2001, a to vo výške 90 000 Sk a pohľadávka od 31. marca 2001 do 18. septembra 2004, teda do dňa úmrtia žalobkyne, vo výške 416 000 Sk.

Na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. 17 D 350/2004, 1 Dnot 237/2004 sa dedičmi po zomrelej Ing. E. B. stali Ing. K. B., J., M., M. B., R., P. a J. B., J., M., s ktorými súd ďalej konal ako so žalobcami 1/ až 3/, pričom každý z nich si uplatnil nárok v 1/3. Ďalej si pôvodná žalobkyňa uplatnila dňa 7. februára 2002 nárok v zmysle § 31 ods. 3 písm. f/

ZKV vo výške 93 626 Sk (bez úrokov z omeškania) od 23. júna 2000 do 31. marca 2001. Žiadne iné nároky mimo rozvrhového konania si pôvodná žalobkyňa neuplatnila a nastupujúci žalobcovia 1/ až 3/ nepreukázali uplatnenie nároku zo dňa 6. januára 2004 u správkyne konkurznej podstaty.

Žalobkyňa 4/ si dňa 23. januára 2001 prihlásila do konkurzu svoju pohľadávku vo výške 142 147 Sk a žiadala, aby vo výške 34 098 Sk od 23. júna 2000 do 31. decembra 2000 bola zaradená ako pohľadávka 4. triedy a vo výške 108 049 Sk bola zaradená ako pohľadávka proti podstate. Žalobu v časti, týkajúcej sa sumy 62 727 Sk vzala späť, keďže je predmetom iného súdneho konania. Správkyňa na prieskumnom pojednávaní poprela prihlásené pohľadávky v celom rozsahu.

Krajský súd v Bratislave rozhodnutím sp. zn. 54 Cbi 160/01 zo dňa 18. mája 2004 rozhodol o pohľadávke vo výške 45 322 Sk ako o oprávnenej a zistenej podľa § 31 ods. 3 písm. a/ bod 1 ZKV a vo výške 34 1098 Sk ako o pohľadávke 4. triedy. Predmetom tejto časti konania je tiež pracovnoprávny nárok na náhradu mzdu v zmysle § 66h ods. 1 ZKV po vyhlásení konkurzu, a to pohľadávka za obdobie od 23. júna 2000 do 23. marca 2001 vo výške 90 000 Sk a od 1. apríla 2001 do 31. januára 2005 a odstupné za dva mesiace vo výške 490 000 Sk, spolu 580 000 Sk. Ďalej si žalobkyňa 4/ uplatnila podľa § 31 ods. 1 písm. f/ ZKV od 23. júna 2000 do 31. marca 2001 nárok vo výške 92 727 bez úrokov, pracovné nároky mimo rozvrhového konania od 23. júna 2000 do 1. januára 2005 vo výške 572 727 Sk a nárok do rozvrhového konania podľa § 66 ods. 2 ZKV od 23. júna 2000 do 1. januára 2005 vo výške 580 000 Sk.

Žalobca 5/ si dňa 23. januára 2001 prihlásil do konkurzu svoju pohľadávku vo výške 158 407 Sk a žiadal, aby vo výške 36 873 Sk od 23. júna 2000 do 31. decembra 2000 bola zaradená ako pohľadávka 4. triedy a vo výške 121 534 Sk bola zaradená ako pohľadávka proti podstate. Žalobu ohľadom sumy 62 727 Sk vzal späť, keďže je predmetom iného súdneho konania. Správkyňa na prieskumnom pojednávaní poprela prihlásené pohľadávky v celom rozsahu.

Krajský súd v Bratislave rozhodnutím sp. zn. 54 Cbi 158/01 zo dňa 22. júna 2004 rozhodol o pohľadávke vo výške 58 807 Sk ako o oprávnenej a zistenej podľa § 31 ods. 3 písm. a/ bod 1 ZKV a vo výške 36 873 Sk ako o pohľadávke 4. triedy. Predmetom tejto časti

konania je tiež pracovnoprávny nárok na mzdu v zmysle § 66 h ods. 1 ZKV po vyhlásení konkurzu, a to pohľadávka za obdobie od 23. júna 2000 do 23. marca 2001 vo výške 90 000 Sk a od 1. apríla 2001 do 31. januára 2005 a odstupné za dva mesiace vo výške 490 000 Sk, spolu 580 000 Sk. Ďalej si žalobca 5/ uplatnil podľa § 31 ods. 1 písm. f/ ZKV od 23. júna 2000 do 31. marca 2001 nárok vo výške 92 727 bez úrokov, pracovné nároky mimo rozvrhového konania od 23. júna 2000 do 1. januára 2005 vo výške 572 727 Sk a nárok do rozvrhového konania § 66 ods. 2 ZKV od 23. júna 2000 do 1. januára 2005 vo výške 580 000 Sk.

Súd prvého stupňa posudzoval vec v zmysle zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení zákona č. 12/1998 Z. z., platnom od 1. februára 1998 do 31. júla 2000.

Súd sa vysporiadal s otázkou platnosti pracovného pomeru ako predbežnou otázkou tak, že všetci žalobcovia boli okrem výkonu funkcie konateľa nepochybne v spoločnosti aj v pracovnom pomere, a to vo funkcii manager – vedúci zamestnanec v zmysle § 9 ods. 3 Zákonníka práce.

Súd prvého stupňa považoval pracovnoprávny nárok za opodstatnený u žalobcov 1/ až 3/ do smrti pôvodnej žalobkyne a u žalobcov v 4/ a 5/ rade do skončenia pracovného pomeru 1. januára 2005. Obranu žalovanej, podľa ktorej žalobcovia nevykonávali žiadnu prácu manažera, súd vyhodnotil ako účelovú.

Námietka premlčania zo strany žalovanej je však opodstatnená pri premlčacej dobe troch rokov. Súd preto navrhovateľom 1/ až 3 priznal každému pohľadávku vo výške 30 000 Sk za obdobie od 23. júna 2000 do 23. marca 2001. V časti 138 666,66 Sk istiny bola žaloba žalobcov 1/ až 3/ z dôvodu premlčania zamietnutá, ako aj nárok na 17,6% úrok z omeškania od 23. marca 2001 do zaplatenia, keďže podľa zákona o konkurze a vyrovnaní z uspokojenia sú vylúčené mimozmluvné alebo zmluvné sankcie postihujúce majetok úpadcu, ak nárok na ne vznikol, boli uložené alebo prirástli po vyhlásení konkurzu. Nárokom proti podstate sa nemôže stať sankcia, ktorá je z uspokojenia vylúčená.

V prípade žalobkyne 4/, súd jej priznal nárok za obdobie od 23. júna 2000 do 23. marca 2001 vo výške 90 000 Sk a od 1. októbra 2004 do 31. decembra 2005 vo výške 60 000 Sk. V časti 430.000 Sk istiny bola žaloba žalobcovi 4/ z dôvodu premlčania zamietnutá, ako aj nárok na 17,6% úrok z omeškania od 23. marca 2001 do zaplatenia, keďže podľa ZKV

z uspokojenia sú vylúčené mimozmluvné alebo zmluvné sankcie postihujúce majetok úpadcu, ak nárok na ne vznikol, boli uložené alebo prirástli po vyhlásení konkurzu. Nárokom proti podstate sa nemôže stať sankcia, ktorá je z uspokojenia vylúčená.

V prípade žalobcu 5/, súd mu priznal nárok za obdobie od 23. júna 2000 do 23. marca 2001 vo výške 90 000 Sk a od 1. októbra 2004 do 31. decembra 2005 vo výške 60 000 Sk. V časti 430 000 Sk istiny bola žaloba z dôvodu premlčania zmietnutá, ako aj nárok na 17,6% úrok z omeškania od 23. marca 2001 do zaplatenia, nakoľko podľa ZKV z uspokojenia sú vylúčené mimozmluvné alebo zmluvné sankcie postihujúce majetok úpadcu, ak nárok na ne vznikol, boli uložené alebo prirástli po vyhlásení konkurzu. Nárokom proti podstate sa nemôže stať sankcia, ktorá je z uspokojenia vylúčená.

Na základe späťvzatia vzájomného návrhu na pojednávaní dňa 21. mája 2008 zo strany žalovanej, súd konanie o vzájomnom návrhu, ktorým sa domáhala určenia, že medzi žalobcami 1/ až 5/ a spoločnosťou L., s. r. o., P. pracovný pomer nevznikol, podľa § 96 O. s. p. zastavil.

Proti tomuto rozhodnutiu podali odvolanie všetci žalobcovia, ako aj žalovaná.

Žalobcovia uviedli, že napádajú tú časť rozsudku, v ktorom bol ich návrh zamietnutý, avšak na úhrade úroku z omeškania netrujú. Ako odvolací dôvod uviedli ustanovenie § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p. Poukázali na to, že svoje nároky prihlásili u správkyne konkurznej podstaty, keďže ustanovenie § 31 zákona o konkurze a vyrovnaní stanovuje, že v priebehu konkurzného konania možno uspokojiť kedykoľvek okrem iného pohľadávky proti podstate, medzi ktoré patria aj mzdové nároky zamestnancov úpadcu, ktorí sú v pracovnoprávnom vzťahu. Po zistení, že správkyňa predložila konečnú správu dňa 7. augusta 2006, boli podané námietky, keďže správkyňa opätovne uviedla, že nároky žalobcov neuznáva. Nároky si uplatnili v súlade s ustanovením § 31 ods. 5 zákona o konkurze a vyrovnaní u správkyne aj na konkurznom súde, a to prihláškou, a až keď neboli zahrnutí do rozvrhu, ktorý predložila žalovaná dňa 28. septembra 2006, boli nútení požadovať vyriešenie tejto otázky v sporovom konaní, preto sú toho názoru, že ich nárok nemôže byť premlčaný. Návrh podali dňa 27. októbra 2007, ako zmenený – rozšírený, v rámci trojročnej lehoty od 28. septembra 2006, počínajúc od podania konečnej správy správkyňou. Právny názor súdu, podľa ktorého lehota na uplatnenie nároku začala plynúť vždy nasledujúcim mesiacom po splatnosti ich mzdy

v rámci trojročnej lehoty, nemôže v tomto prípade platiť, a preto ho žalobcovia považujú za nesprávny.

Súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia poukázal na ustanovenie § 20 ods. 7 zákona o konkurze a vyrovnaní, podľa ktorého prihláška pohľadávky veriteľa má pre plynutie premlčacej lehoty a zánik práva rovnaké účinky ako uplatnenie práva na súde. Žalobcovia sú toho názoru, že aj výkladom § 31, § 66h ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní možno analogicky dospieť k záveru, že aj prihlásenie pohľadávky u správcu má obdobné účinky. Prihlásením pohľadávky u správkyne konkurznej podstaty sa preto žalobcovia nemohli dostať do omeškania.

Navrhujú, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalobe vyhovie.

Žalovaná v odvolaní uviedla, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa jej názoru, pracovnoprávne nároky žalobcov za obdobie roku 2000 do roku 2005 je potrebné v zmysle zákona č. 65/1965 Zb. v znení neskorších predpisov posudzovať do 31. marca 2002 a od 1. apríla 2002 je ich potrebné posudzovať v zmysle zákona č. 311/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov. Žalobcovia nevykonávali pre úpadcu žiadnu pracovnú činnosť, čo nimi ani nebolo spochybnené. Zastáva názor, že požadovanie vysokých súm zo strany navrhovateľov ako bývalých konateľov a spoločníkov, ktorí priviedli spoločnosť úpadcu do konkurzu, je jednoznačne zneužitím práva na úkor iných účastníkov konkurzu, a tým je v rozpore so základnými zásadami Zákonníka práce.

Je nesporné, že súd by mal chrániť práva a právom chránené záujmy konkurzných veriteľov pred záujmami osôb, ktoré úpadcu do konkurzu priviedli, a spôsobili tak to, že pohľadávky konkurzných veriteľov nebudú v plnom rozsahu uhradené. Zastáva názor, že nakoľko si ako žalovaná nesplnila svoje zákonné povinnosti pridelovať žalobcom prácu podľa pracovnej zmluvy, vznikla im škoda, a nie nárok na náhradu mzdy, v dôsledku čoho platí pre uplatnenie práva dvojročná premlčacia doba

Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu v plnom rozsahu zamietne, ak dôjde k záveru, že by priznanie predmetných súm bolo v rozpore s dobrými mravmi a zákonom, alebo prizná každému zo žalobcov 1/ až 3/ sumu 30 000 Sk, žalobcom 4/ a 5/ sumu po 90 000 Sk a vo zvyšku žalobu zamietne, ak dôjde k záveru, že priznanie predmetných súm nie je v rozpore s dobrými mravmi a zákonom, avšak jedná sa o náhradu škody a ostatné nároky žalobcov neboli uplatnené zákonným spôsobom pred uplynutím premlčacej lehoty.

K odvolaniu žalovanej sa vyjadrili žalobcovia, ktorí uviedli, že trvajú na svojom odvolaní zo dňa 7. augusta 2008. Žalovaná neuznávala od samého počiatku existenciu ich pracovnoprávneho vzťahu a nepostupovala v zmysle § 14 ods. 1 písm. m/ ZKV a neukončila so zamestnancami pracovný pomer, ale naopak popierala jeho existenciu. Podľa žalobcov tak konala v rozpore s platným právom, v dôsledku čoho je povinná im nahradiť ich nároky. Tvrdenia žalovanej, podľa ktorých žalobcovia pracovné povinnosti neplnili, sú účelové. Zdôrazňujú, že ich nároky nie sú premlčané, pretože boli uplatnené v súlade so zákonom o konkurze a vyrovnaní u správkyne, ktorá ich mohla kedykoľvek v priebehu konania uspokojiť, čo môže urobiť aj v súčasnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. dospel k záveru, že odvolania žalobcov, ako aj žalovanej nie sú dôvodné.

Predmetom konania je určenie pravosti pohľadávok prihlásených do konkurzného konania, vedeného proti úpadcovi L., s.r.o. P.. Konkurz bol vyhlásený uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2K 122/00 zo dňa 23. júna 2000 a za správkyňu konkurznej podstaty bola ustanovená žalovaná.

Žalobcovia podali odvolanie s poukazom na existenciu odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p. , t. j. nesprávne právne posúdenie predmetnej veci súdom prvého stupňa. Namietali nesprávne posúdenie plynutia premlčacej lehoty na uplatnenie ich práva, vyplývajúceho z pracovnoprávneho vzťahu s úpadcom.

Podľa § 23 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení účinnom do 31. júla 2000, ktorý sa vzhľadom na začiatok konkurzného konania na daný prípad vzťahuje, veritelia pohľadávok, ktoré zostali sporné čo do pravosti, výšky alebo poradia,

môžu sa domáhať určenia svojho práva v lehote určenej súdom. Žalobu musia podať na súde, ktorý vyhlásil konkurz proti všetkým, ktorí pohľadávku popreli, smú sa v nej dovolávať len právneho dôvodu a poradia, uvedeného v prihláške alebo na prieskumnom pojednávaní a pohľadávku môžu uplatniť len do výšky uvedenej v prihláške alebo na prieskumnom pojednávaní.

Nároky žalobcov sú v zmysle § 31 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní pohľadávkami proti podstate, ktoré možno uspokojiť kedykoľvek v priebehu konkurzného konania. Tieto nároky je potrebné uplatniť u správcu (§ 31 ods. 5 ZKV).

Zo skutočností zistených v priebehu konania pred súdom prvého stupňa nepochybne vyplýva, že žalobcovia boli okrem výkonu funkcie konateľa v spoločnosti L., s.r.o., aj v pracovnom pomere vo funkcii vedúceho pracovníka, pod označením manager.

Nárok na určenie pravosti pohľadávok v zamietnutej časti si žalobcovia uplatňovali v priebehu konkurzného konania u správkyne, na súde si ich však uplatnili až podaním, doručeným dňa 22. októbra 2007, t. j. po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty, ktorú vzhľadom na charakter uplatnenej pohľadávky súd prvého stupňa na dané právne vzťahy správne aplikoval. Zo skutočnosti, že v danom prípade sa jedná o pohľadávky proti podstate, ktoré možno uspokojiť kedykoľvek v priebehu konkurzu, nemožno vyvodiť záver, že pre ich uplatnenie na súde nie je rozhodujúci vznik práva, ale ich uplatnenie u správcu konkurznej podstaty. Aj tieto pohľadávky je potrebné uplatniť zákonom určenou formou v lehote, ktorú zákon pre uplatnenie príslušného práva stanovuje.

Právne opodstatnená nie je ani námietka žalobcov, podľa ktorej by sa trojročná premlčacia lehota mala počítať od podania konečnej správy správcom konkurznej podstaty, t. j. od 28. septembra 2006. Súd prvého stupňa preto postupoval správne, keď nárok žalobcov na určenie pravosti pohľadávok vzhľadom na vznesenú námietku premlčania čiastočne zamietol.

Žalovaná v odvolaní namietala, že súd prvého stupňa vec dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil, keď nezamietol žalobu v celom rozsahu. Existenciu pracovnoprávneho vzťahu žalobcov ani výšku uplatnených nárokov žalovaná nespochybnila, poukázala však na rozpor s dobrými mravmi a zásadami poctivého obchodného styku, keďže žalobcom prácu podľa pracovnej

zmluvy neprideľovala a žalobcovia v období, za ktoré si uplatňujú mzdové nároky, nevykonávali pre úpadcu žiadnu činnosť. Uvedené tvrdenia žalovanej v konaní neboli preukázané a súd prvého stupňa ich dôvodne vyhodnotil ako účelové. Neobstojí preto jej námietka, podľa ktorej by mali byť nároky žalobcov posudzované z titulu náhrady škody, v dôsledku čoho by boli uplatnené po uplynutí dvojročnej premlčacej doby.

Odvolačí súd sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v zmysle ust. § 219 ods. 2 O. s. p., a keďže v odvolacom konaní nebola zistená existencia žalobcami a žalovanou namietaných odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. d/, f/ O. s. p., rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa (§ 224 ods. 4 O. s. p.).

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave 28. apríla 2010

**JUDr. A. P r i e c e l o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M. B.